

Soutěž: Jan Blahoslav očima studentů

Literární soutěž „Úsloví neboli přísloví a vybrané myšlenky jsou pravými perlami duše“. Hlasujte i vy!

Přerov – Jan Blahoslav – přerovský rodák, autor Gramatiky české, biskup Jednoty bratrské a učenec – slaví pětisté výročí narození. Kulaté výročí inspirovalo Gymnázium Jana Blahoslava

a Střední pedagogickou školu v Přerově k uspořádání celostátní literární soutěže, jejímž hlavním mottem je „Úsloví neboli přísloví a vybrané myšlenky jsou pravými perlami duše.“

Z desítek prací v rámci školních kol vzešlo osmnáct, které postoupily do finále. Porota z nich vybrala čtyři nejlepší.

O svém favoritu můžete rozhodnout i vy v hlasování

na webu www.prerovskedydenik.cz.

Pro čtenáře Nového Přerovska v dnešním vydání uvádíme čtvrtou z nejlepších prací, tři předchozí jsme otiskli v minulém čísle.

Pro lásku píšu příběh tvůj

Autorka: Karolína Turčánová, Střední škola designu a módy, Prostějov

Čekání mě už zdaleka nebavilo. Uhladila jsem si sukno a zaposlouchala se. Pod okenicí stály dvě ženy a horečnatě rozmlouvaly: „Jest toto k smíchu? Kterýž dobrý člověk by si pomyslnil, že nám dosadí Habsburky na trůn! Je to snad potrestání Boží?“ zvolala jedna z nich. „Zanech řečí a pojď, neb pokládám tvé tvrzení za marné mudrování,“ povzddechla si druhá.

Přestože zájem jeví o lecos, tomuto tématu jsem naslouchat nechtěla. Rozhlédla jsem se po světnici. Byť nezamlouvala se mi zvědavost vlastní, pohled sjel mi opět ke stolku. Po krátkém ostýchání jsem k němu přistoupila. Nijak svým tvarem nevyčníval. Byl stejně zteřelý jako pokojík samotný. Hladké dřevo tiše naříkalo pod nápořem tíživých poznámek i zdoluhavých esejí. Nedala jsem se dvakrát myšlenkami vrtošivými pobízet a do svých dlaní jsem pozvedla několik spisů. Zvědavě jsem pročítala řádky. Na listě byla čistým, úhledným písmem sepsána historka sousedky Aleny.

Zelenooká Alenka nikdy nejde pro jádné slovo daleko. Avšak, jak vy k ní, tak ona k vám. Když ji poznáte a nedáte se odbýt škřípavou náturou

této ženy, budete mile překvapeni. Její historky neberou konců. Často se svráštěným čelem hudruje a smích řinčivý ona má, že by každý za blázna ji měl. Jan jistě musel u ženy několik zašlých sluncí strávit a historek prapodivných vyslechnouti, jež poté zapsal do příběhů poučných.



Z mého snění mě přerušil náhlý průvan. Vzhlédla jsem od čtení, obracejíc oči ke dveřím, kde tyčil se v čisté bílém úboru samotný Jan. Přísně si mě prohlédl, načež přistoupil a zadíval se na list v mých dlaních. Rozpačitě jsem mu ho podala. Chvilí broukal si pod vousy své, než pohlédl mi opět do očí. „Nebud zvědavá, budeš brzo stará,“ utrousil a pousmál se. „Odvážnému štěstí přeje!“ pronesla jsem bezostyšně a složila si ruce na prsou. Jan vypadal, že mi poslední slovo jen tak nenechá. To už jsem si to však spěšným krokem rázovala do kuchyňky. Za mými zády si Jan jen dlouze oddechl,

čemuž jsem se tiše zasmála. Teprve až když usedli jsme ke stolu s horkým rudnoucím čajem, pokračovali jsme v debatě, jež visela ve vzduchu.

„Líbí se vám snad žena, jež tak blízko vám je a přec zdá se být cizí? Alenka, vaše sousedka, je zajisté překrásná děvča! Odhodlejte se trochu, starý brachu, běžte ji vyzvati k tanečku! A trápí-li vás, jaká ona bude v chalupě, to se dá snadno vyřešit. Chcete-li vědět, jaká bude vaše budoucí žena, podívejte se na její maminku. Dobře se ví, že jablko nepadá daleko od stromu!“ vyhrkla jsem na něj. Zdálo se, že byl mou přímočarostí zaskočen, proto se napil čaje, aby si získal pro sebe chvíli času, než odhodlal se k odpovědi: „Má drahá, prvně tě musím ukáznit pro tvé nemravné chování, takto hovořit se pro dámu nehodí! Avšak rozumím tvé rozpustilosti, co na srdci, to na jazyku, není-liž tak? Co se týče panny Alenky, možná je to dívka hodna vdávání, já si však netroufám oslovit ji. Časy jsou zlé. Cítím se být utlačován. Myslíš snad, že by byla šťastná, kdyby jako kořist bezmocná a raněná musila utéci ze země vlastní? Její intelekt, její smysl pro čest, jež vyzdvihoval svým důvtipem tak dobře umí, to jistě se mi zamlouvá. Jsem však oddán svému řádu a svým studiím, na lásku necítím se být dostatečně odvážný. Jen bych ji ra-

nil. Možná dokonce do nebezpečí uvrhl. To si nepřejí.“ Poklidně přivřel víčka a vyčkával, nežli plně vstřebám vše vyřknuté. Nadzvedla jsem obočí v údivu i lítosti, ale tušíc váhu jeho slov, netroufla jsem si oponovat.

„Každý svého štěstí strůjcem,“ odvětila jsem a mírně pokývala hlavou. Zdál se být mou odpovědí do patřičné míry uspokojen. Nemusela jsem nic dalšího dodávat. Věděl velmi dobře, že si za zády jeho myslím své. „A nač bych se namáhala přemlouvat ho? To bych rovnou mohla hrách na stěnu házet a dostála bych lepších výsledků! Jak se říká: „Mluvíti stříbro, mlčeti zlato.“ Zvědavost mi však pokoj nedala. „Možná zájem o ni otevřeně nejevíte, její slova však jako oko v hlavě střežíte. Je v tom snad více než zamilované srdce?“ otázala jsem se s klidnou tváří.

Protentokrát se ani hloubavě zamýšlet nemusel. Otočil se ke mně a obdaroval mou maličkost šibalským úsměvem. „Před několika úplňky, za dob nepřítomnosti její matičky, měl jsem to štěstí trávit s Alenkou spoustu času. Jak dobře vzpomínáš, je to děvča hádavá. Avšak zaujalo mě, že má vždy co dodatí.

Často slychal jsem ji pronést: „Není růže bez trní!“ či „Na jazyku med, na srdci jed!“

Pokračování na straně 15

Il. foto: Muzeum Komenského v Přerově

Soutěž: Jan Blahoslav očima studentů

Pro lásku píšu příběh tvůj

Dokončení ze strany 14

Jednou mi má zvědavost nedala a optal jsem se jí, pročpak tato přísloví tak ráda užívá. Tehdy opáčila nezkrotně: „Nepoužívala by jich tolik, nebýt jejich pravdivosti!“ Neoblomně, hlasem důrazným, vyprávěla příhody prapodivné, kde odrážela se pravdomluvnost těchto přísloví jako tvář bledá odráží se v čisté tůni.

Byl jsem tím velmi zaujat, a tak nečekal jsem více, uchopil jsem pero a zapsal si vše vyřčené. Později, když při měsíčku pročítal jsem spisy své, vyvstala mi v hlavě myšlenka, která mi spáti nedala. Co když každé přísloví, jež životy nás provází, má svůj příběh tajemný, v lidských srdcích ukrytý? Tehdy započal jsem odhodlaně sbírat povídky, z nichž pramenila pouučení všech známých přísloví. Jedno popolední jsem se s řezníkem do řeči dal. Jeho příběh zaujal mě natolik, že od toho dne opakuji stále: „Psu ocas nenarovnáš!“ Povím ti, co mi on pravil. Poslouchej tedy.

Vše to začalo jeden podvečer. Byl jsem ve své masně a chystal se zavřít krámek, když tuhle mi z nenadání před dveře přiběhla drobná dí-

venka. Udýchaná mi pověděla, že by si ráda zakoupila řádně zpracovanou plec a pár kůžiček. Vše jsem jí vydal a dívka utíkala s radostí do své komůrky připravovat vydatný pokrm. To samé se opakovalo ještě dalších pět dní v řadě. Nikdy jsem se na nic neptal. Šestý den už mi ale zvědavost nedala, tak jsem s ní hodil řeč. Nejistě přiznala, že prý jinoch, který se jí už dlouho líbí, brzy vyrazí na vojnu do ciziny. Chtěla mu dobře navařit a užít si s ním příjemný večer. Doufala, že než odjede, stane se jeho milou. Oblékla si svůj nejlepší šat, vzala si svou oblíbenou šněrovačku, blankytnou kordulku zlatou nití vyšivanou a rty si potřela čerstvými jahodami. Lásku však z mladíkovy strany nepřicházela. Dívka to však nezdávala. Vařila, pekla nejroztodivnější pokrmy lahodných chutí, protože věřila, že láska prochází žaludkem a získá si mladíkovu srdce.

Uznale jsem pokýval hlavou a nechal ji jít. Uplynuly tři dny a dívka byla zpátky. Vběhla mi do krámu jako splašený kuň a plakala. Ihned mi pověděla, oč jde, a to bys nevěřil! Její milý má rád dobré víno. Vždy si po té její vydařené večeři a dívčině za-

milovaném švitoření nalil korbek vína a přehnal to natolik, že usnul a druhý den si nic nepamatoval. A tak se o to pokoušela znovu a znovu po celý jeden týden! Nikdy se jí nezadařilo získat si mladíkovu srdce. Ten den jsem jí řekl pouze: „Psu ocas nenarovnáš.“ Bylo načase, aby prozřela. Některé věci změnit nejdou a ani tak nemůže přinutit mladíka, aby ji miloval. Dívka plakala, tak jsem ještě dodal, abych ji uklidnil: „Pro jedno kvítí slunce nesvítí. Určitě brzy najdeš hoča spanilého a udatného, který ocení krásu duše tvé a dobrotu.“ Dívka mě objala, otřela si všechny slzy své, smutně, ale s nadějí se usmála a vyběhla ven.

Jan pokračoval ve svém monologu, ovšem to už jsem mu nikterak nenaslouchala. Byla jsem překvapena, s jakou vášní a s jakým nadšením vyprávěl Jan o české slovesnosti. Jeho verva donutila mě zamyslet se. „Mají všechna přísloví svůj původ v příbězích prapodivných? Jak je možné, že stále platí a jsou nám tak blízká a lidé jim naslouchající našli zálibu v nich?“

Vstala jsem od stolu a přešla opět k okenici. Venku

příroda hrála své líbezné písně a dítka drobná v hrátkách si libovala. Pousmála jsem se. Nemělo cenu dumat nad odpovědí na otázku, jež vlastně ani otázkou není. Nezáleží, zda ta naše krásná přísloví ve svých stínech skrývají nějaké příběhy. Nesejde na tom, zda se jedná o jinocha, jež svět musí teprve poznat, či o stařenku, jež naslouchala celý život pějícímu kolovrátku. Nesejde na statusu, pohlaví či stáří člověka. Lidé vždy byli lidmi. Přestože jsme všichni jiní, přestože všichni žijeme své životy po vlastní vůli, všichni společně čelíme úskalím a nesnáším obdobným. Život nám vždy bude házet klacky pod nohy, všichni jednou uroníme slzy a zjistíme, že jsme ztraceni. Prísloví nám jen ukazují, že i lidé dávní i budoucí nebyli a nebudou dokonali.

Obracím se naposledy k Janovi. „Není třeba hnát se za každou cenu za příběhy, jež každý sám si konec konců prožít musí. Předloží-li se nám pravda na talíři, nepoznáme sílu, jež v našich krásných příslovích uložena leží. Volnost lidské fantazii ponech a brzy uvidíš, kolik šťastných historek za svůj život ještě uslyšíš!“